

LEKCE 3 KDO JE TO?

WER IST DAS?

Dialogy: Kdo je to? Výslovnost: asimilace Slovíčka: profese, národnosti AHA: přechylování – vlastní jména, národnosti, profese, příjmení BONUS: Profese – univerzita, nemocnice PŘÍLOHA: česká jména + obrázky – povolání	Dialoge: <i>Kdo je to?</i> Aussprache: Assimilation Wortschatz: Berufe, Nationalitäten AHA: weibliches Geschlecht BONUS: Berufe – Universität, Krankenhaus BEILAGE: tschechische Namen + Bilder mit Berufen
---	---

I.

I. 1.

Miniopakování

Co odpovíte?

1. Kde je Praha?
2. Je Olomouc tady?
3. Je Morava město?
4. Je Rakousko stát nebo řeka?
5. Kde je Slezsko?

II.

Slova, slova, slova

V této lekci se objeví tyto

„překážky“:

Vyhledejte tato slovíčka ve slovníčku.

kdo

je

není

muž

žena

nebo

otázka

odpověď

Kdo je to?

Kdo je muž?

Kdo není muž?

Kdo je žena?

Kdo není žena?

nevím

byl

byla

Mini-Wiederholung

Antworten Sie!

6. Je Plzeň tam?

7. Je Telč stát?

8. Co je Vltava?

9. Je Bratislava region nebo město?

10. Kde je Vídeň?

Wörter, Wörter, Wörter

In dieser Lektion kommen folgende

„Hindernisse“ vor:

Sie finden ihre Bedeutung im

Wortverzeichnis.

Američan	Američanka
Čech	Češka
Francouz	Francouzka
Kanaďan	Kanaďanka
Němec	Němka
Rus	Ruska
Řek	Řekyně
Švýcar	Švýcarka
Ukrajinec	Ukrajinka

číšník	servírka, číšnice
dělník	dělnice
doktor/ lékař	doktorka/ lékařka
hasič	hasička
herec	herečka
kuchař	kuchařka
manažer	manažerka
policista	policistka
režisér	režisérka
řidič	řidička
sportovec	sportovkyně
student	studentka
učitel	učitelka
uklízeč	uklízečka
úředník	úřednice
vědec	vědkyně
zpěvák	zpěvačka

III.

III. 1.

Dialogy

Jaké české osobnosti znáte?

Dialoge

Welche berühmte Tschechen kennen Sie?

III. 2. 🎧

Poslechněte si dialogy.

O co jde?

Hören Sie sich die folgenden Dialoge an! Worum geht es?

KDO JE TO?

Dialog 1: Hans – Šárka

Šárka: Kdo je to?

Hans: To je muž.

Šárka: Dobře. To je muž.

Šárka: Kdo je to?

Hans: To je žena.

Šárka: Dobře. To je žena.

Dialog 2: Hans – Šárka

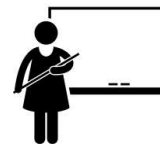
Šárka: Je to učitel, nebo student?

Hans: To je učitel.

Šárka: Ne, to není učitel, to je student.

Dialog 3: Hans – Šárka

Šárka: Je to učitelka, nebo studentka?
 Hans: To je studentka.
 Šárka: Ne, to není studentka, to je učitelka.

Dialog 4: Hans – Šárka

Šárka: Kdo je to?
 Hans: To je sportovec.
 Šárka: Dobře. To je sportovec. To je Jaromír Jágr. Kdo je to?
 Hans: To je sportovkyně.
 Šárka: Ano. To je sportovkyně. To je Ester Ledecká.

Dialog 5: Hans – Šárka

Šárka: Kdo je to?
 Hans: To je zpěvačka.
 Šárka: Dobře. To je Ewa Farna. A kdo je to?
 Hans: Nevím, kdo to je.
 Šárka: To je zpěvák. To je Pokáč.

KDO TO BYL ...?**Dialog 6: Hans – Šárka**

Hans: Kdo je to?
 Šárka: To je Emil Zátopek. Emil Zátopek byl sportovec.
 Hans: Kdo je to?
 Šárka: To je Věra Čáslavská. Věra Čáslavská byla sportovkyně.
 Hans: Kdo je to?
 Šárka: To je Ema Destinová. Ema Destinová byla zpěvačka.
 Hans: Kdo je to?
 Šárka: To je Karel Gott. Karel Gott byl zpěvák.
 Hans: Kdo je to?
 Šárka: To je Antonín Holý. Antonín Holý byl vědec.

III. 3. Opakujte dialogy větu po větě. Čtete je. Wiederholen Sie die Dialoge Satz für Satz!
 Potom je zahrajte. Lesen Sie sie! Dann spielen Sie sie nach!

III. 4. Napište alespoň jeden úvodní dialog jako Schreiben Sie mindestens einen
 diktát. Einführungsdialog als Diktat!

III. 5.

Jaká slova chybí?

Welche Wörter fehlen?

KDO _____ TO?

Dialog 1: Hans – Šárka

Šárka: Kdo _____ to?

Hans: To _____ muž.

Šárka: Dobře. To _____ muž.

Šárka: Kdo _____ to?

Hans: To _____ žena.

Šárka: Dobře. To _____ žena.

Dialog 2: Hans – Šárka

Šárka: Je to učitel, _____ student?

Hans: To je učitel.

Šárka: Ne, to _____ učitel, to je student.

Dialog 3: Hans – Šárka

Šárka: Je to učitelka, _____ studentka?

Hans: To je studentka.

Šárka: Ne, to _____ studentka, to je učitelka.

Dialog 4: Hans – Šárka

Šárka: _____ je to?

Hans: To je sportovec.

Šárka: Dobře. To je sportovec. To je Jaromír Jágr. _____ je to?

Hans: To je sportovkyně.

Šárka: Ano. To je sportovkyně. To je Ester Ledecká.

Dialog 5: Hans – Šárka

Šárka: Kdo je _____?

Hans: _____ je zpěvačka.

Šárka: Dobře. _____ je Aneta Langerová. A kdo je _____?

Hans: Nevím, kdo _____ je.

Šárka: _____ je zpěvák. _____ je Pokáč.

KDO TO BYL ...?

Dialog 6: Hans – Šárka

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Emil Zátopek. Emil Zátopek _____ sportovec.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Věra Čáslavská. Věra Čáslavská _____ sportovkyně.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Ema Destiniová. Ema Destiniová _____ zpěvačka.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Karel Gott. Karel Gott _____ zpěvák.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Antonín Holý. Antonín Holý _____ vědec.

IV.
IV. 1.

AHA

Asimilace

AHA

Assimilation

- tj. fonetické (zvukové) přizpůsobení souhlásek
- v češtině rozlišujeme znělé a neznělé souhlásky (tj. hlasivky při výslovnosti vibrují, popř. nevibrují – položte si dlaň na hlavu a vyslovujte znělé a neznělé souhlásky, cítíte rozdíl?):

znělé/ **stimmhaft**: b v d đ z ž g h m n ň j l r ř
neznělé/ **stimmlos**: p f t ť s š k ch - - - - - c č

- na konci slov se znělé souhlásky vyslovují nezněle (oslabeně) – jako v němčině, např.:

*Che**h*** [chep], *obraz* [obras], *u**ž*** [u**S**], *ekolog* [ekolok], ...

- na začátku slov a uprostřed musí mít následující souhlásky při výslovnosti stejnou znělost – oba buď vysloveny zněle nebo nezněle:

1. znělé souhlásky se před neznělými vyslovují nezněle, např.:
zpět [spjet], *tu**ž**ka* [tu**S**ka], ...
2. neznělé souhlásky se před znělými vyslovují zněle, např.:
kdo [gdo], *kde* [gde], *kdy* [gdy], ...

!!! Tato dvě pravidla o asimilaci neplatí pro souhlásku **v**, např.:

Švýcarsko [šv...], *Švédsko* [šv...], *Svoboda* [sv...], *svůj* [sv...], ...

3. před souhláskami, které nemají neznělou párovou dvojici k asimilaci nedochází, např.:

směna [smnjena], *trik* [trik], ...

4. u skupiny hlásek sh se výslovnost liší regionálně:

[sx] = česká varianta, např. *na shledanou* [nasx...]

[zh] = moravská varianta (ve východní části Česka), např. *na shledanou* [nazh...]

- d.h. die phonetische Angleichung der Mitlaute

- im Tschechischen unterscheidet man stimmhafte und stimmlose Mitlaute (d.h. die Stimmbänder bei der Aussprache vibrieren, bzw. vibrieren nicht – legen Sie Ihren Handteller auf Ihren Kopf, sprechen Sie die stimmhaften und stimmlosen Laute aus, fühlen Sie den Unterschied?):

- im Wortauslaut werden – wie im Deutschen – stimmhafte Mitlaute stimmlos (geschwächt) ausgesprochen, z.B.:

*Che**h*** [chep], *obraz* [obras], *u**ž*** [u**S**], *ekolog* [ekolok], ...

- am Wortanfang oder im Wortinnern müssen zwei aufeinanderfolgende Mitlaute gleich – also beide entweder stimmhaft oder stimmlos – sein:

1. stimmhafte Mitlaute werden vor den stimmlosen Mitlauten stimmlos, z.B.:
zpět [spjet], *tu**ž**ka* [tu**S**ka], ...
2. stimmlose Mitlaute werden vor stimmhaften stimmhaft, z.B.:
kdo [gdo], *kde* [gde], *kdy* [gdy], ...

!!! diese Regeln gelten nicht für den Laut **v**, z.B.:

Švýcarsko [šv...] (Schweiz), *Švédsko* [šv...] (Schweden), *Svoboda* [sv...] (Familiennamen), *svůj* [sv...] (besitzanzeigendes Fürwort), ...

3. vor den Mitlauten, die keine ihnen entsprechenden stimmlosen Mitlaute haben, erfolgt keine Assimilation, z.B.:

směna [smnjena], *trik* [trik], ...

4. die Lautgruppe sh wird regional verschieden ausgesprochen:

[sx] = böhmische Variante, z.B. *na shledanou* [nasx...] (Auf Wiedersehen)

[zh] = mährische Variante (im östlichen Teil Tschechiens), z.B. *na shledanou* [nazh...]

IV. 2. a)

**Přechylování – vlastní jména, Weibliches Geschlecht
národnosti, profese****Pravidla**

- typická koncovka ženského rodu je *-a*, např.
ženská jména *Eva, Šárka*

- (srov. *on – ona*)

- podstatná jména ženského rodu se často tvoří
od podstatných jmen rodu mužského
koncovkou *-a* nebo *-ka*:

- další koncovky u podstatných jmen rodu
ženského jsou *-yně, -ice*

- die typische weibliche Endung ist *-a*, z. B.
Frauennamen *Eva, Šárka*

- (vgl. *on/ er – ona/ sie*)

- die weiblichen Hauptwörter werden oft von den
männlichen Hauptwörtern durch die Endungen *-a*
oder *-ka* gebildet:

- weitere Endungen bei den weiblichen
Hauptwörtern sind *-yně* oder *-ice*:

mužský rod/ männliches Geschlecht	ženský rod/ weibliches Geschlecht
jména	
	-a
Jan >	<u>Jana</u>
Petr >	<u>Petra</u>
národnosti	
	-ka -yně
Rus >	<u>Ruska</u>
Rakušan >	<u>Rakušanka</u>
Řek >	<u>Řekyně</u>
profese	
	-ka -yně -ice -žka
student >	studentka
manažer >	manažerka
herec >	herečka
zpěvák >	zpěvačka
policista >	policistka
sportovec >	sportovkyně
vědec >	vědkyně
kolega >	kolegyně
dělník >	dělnice
úředník >	úřednice
biolog >	bioložka

Poznámky

- když končí mužský rod na *-ec*, končí ženský rod často na *-yně*
- když končí mužský rod na *-lk*, končí ženský rod obvykle na *-ice*
- končí-li podstatné jméno mužského rodu na *-og* je koncovka ženského rodu *-ožka*
- při tvoření ženského rodu se může měnit souhláska anebo se dlouhé samohlásky krátí
- někdy se mění souhláska
- dlouhé samohlásky se krátí

- es kommt manchmal zum Konsonantenwechsel und die langen Vokale werden gekürzt:

herec > herečka
Němec > Němka
zpěvák > zpěvačka

Pohybné -e-

-e- před koncovou souhláskou při přechylování a při skloňování vypadá (tzv. němé -e-), srov.:

Bewegliche -e-

-e- vor dem letzten Mitlaut wird bei der Bildung der weiblichen Hauptwörter und Beugung weggelassen (das sgn. bewegliche -e-), vgl.:

Němec > Němka
Pavel > Pavla

IV. 2. b)

Přechylování – česká ženská Tschechische weibliche Nachnamen příjmení

- ženská příjmení se tvoří většinou z mužských příjmení koncovkou *-ová*, např. *Nováková*, tj. žena pana *Nováka*
- *-e-* před koncovou souhláskou vypadá (tzv. pohybné/ němé -e-)

- die weiblichen Nachnamen werden meistens von den männlichen Nachnamen durch die Endung *-ová* gebildet, z.B. *Nováková*, d. h. die Frau von Herrn *Novák*

- *-e-* vor dem letzten Mitlaut wird weggelassen (das sgn. bewegliche -e-)

-ová
Novák > Nováková
Nováček > Nováčková

- když končí příjmení muže na *-ý* nebo *-í*, například *Nový*, *Černý*, *Veselý*, *Dolejší*, končí příjmení ženy na *-á* nebo *-í*, například *Nová*, *Černá*, *Veselá*, *Dolejší*.
- tato příjmení mají tvar přídavného jména
- více v lekci 8

- wenn die männlichen Nachnamen, die auf *-ý* oder *-í* enden, z. B. *Nový*, *Černý*, *Veselý*, *Dolejší*, haben die weiblichen Nachnamen die Endungen *-á* nebo *-í*, z. B. *Nová*, *Černá*, *Veselá*, *Dolejší*

- diese Nachnamen haben die Endungen eines Eigenschaftswortes
- mehr erfahren Sie in der Lektion 8

V. 1.

Cvičení V. 1.

Cvičení (dělá mistra)

Poslouchejte, opakujte a potom čtete:

Übung (macht den Meister)

Hören Sie, wiederholen Sie und dann lesen Sie!

b > [p] – <u>Cheb</u> , chl <u>é</u> b, kl <u>u</u> b, zu b , ara b sky	Eger, Brot, Klub, Zahn, auf Arabisch
v > [f] – Kyj <u>e</u> v, pol <u>é</u> yka	Kiev, Suppe
d > [t] – obch <u>o</u> d, kamar <u>á</u> d, rá <u>d</u> , hl <u>a</u> d, le <u>d</u> , uprostř <u>e</u> d, odk <u>u</u> d	Geschäft, Freund, gern, Hunger, Eis, in der Mitte, woher
d' > [t'] – te <u>d'</u> , lo <u>d'</u>	jetzt, Schiff
z > [s] – ob raz , be z , he z ký, z pr áva, z p ěvák	Bild, ohne, schön, Nachricht, Sänger
ž > [š] – mu ž , nů ž , u ž , gará ž , tu ž ka	Mann, Messer, schon, Garage, Bleistift
g > [k] – go ng , ekolo g , filo l og, geo l og, bio l og	Gong, Umweltschützer, Philologe, Geologe, Biologe
h > [ch] – sní h , jih h , bu h , leh k ý	Schnee, Süden, Gott, leicht

V. 2.

Odpovídejte:

Antworten Sie!

Kdo je muž? Kdo je žena?

Štefan (♂) Štefan je muž. Štefan není žena.

a) Štefan (♂), Tereza (♀), Kamil (♂), Klára (♀), Petr (♂), Anna (♀), Lukáš (♂), Anežka (♀)

b) Kateřina (♀), Tadeáš (♂), Zuzana (♀), Michal (♂), Eliška (♀), Kryštof (♂), Lenka (♀), Jan (♂)

Cvičení online viz

<http://www.mozaika.eu/cestina-pro-cizince-online-sloveso-byt-je-neni-uroven-a1/>

V. 3.

Odpovídejte:

Antworten Sie!

Kdo není muž? Kdo není žena?

Eva Urbanová (♀) *Eva Urbanová není muž. Eva Urbanová je žena.*

a) Eva Urbanová (♀), Pavel Nedvěd (♂), Helena Třeštíková (♀), Zdeněk Mácal (♂),
Lucie Bílá (♀), Zdeněk Štybar (♂), Martina Sáblíková (♀), Jan Svěrák (♂), Aneta
Langerová (♀), Tomáš Halík (♂)

b) Petr Čech (♂), Taťána Kuchařová (♀), Leoš Mareš (♂), Ewa Farna (♀), Jaromír Jágr
(♂), Petra Kvitová (♀), Lukáš Krpálek (♂), Eva Samková (♀), David Černý (♂),
Magdaléna Kožená (♀)

Víte, kdo to je? Podívejte se na internet:

Kennen Sie diese Tschechen und
Tschechinnen? Sie finden den Bereich, in
dem sie tätig sind, z. B. hier:

<http://www.mozaika.eu/cestina-pro-cizince-online-kdo-je-to-uroven-a1/>

V. 4.

Najděte páry:

Američan
Karel
Martin
Pavel
Rus
Petr
Francouz
Dvořák

Finden Sie die Paare!

Ruska
Petra
Dvořáková
Martina
Francouzka
Karla
Američanka
Pavla

Interaktivní cvičení online viz

<http://www.mozaika.eu/cestina-pro-cizince-online-maskulina-a-feminina-i-uroven-a1/>

V. 5.

Najděte páry:

Čech
Francouz
Kanad'an
Němec
Rus
Řek
Švýcar
Ukrajinec

Finden Sie die Paare!

Ukrajinka
Švýcarka
Řekyně
Ruska
Němka
Kanad'anka
Francouzka
Česka

Interaktivní cvičení online viz

<http://www.mozaika.eu/cestina-pro-cizince-online-maskulina-a-feminina-ii-uroven-a1/>

V. 6.

Jak je ženský rod?

Američan

Čech

Francouz

Kanad'an

Němec

Rus

Řek

Švýcar

Ukrajinec

-ka

-yně

1. Američanka

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

V.7.

Najděte páry:

Finden Sie die Paare!

číšník	zpěvačka
dělník	herečka
lékař	učitelka
herec	servírka
policista	lékařka
sportovec	policistka
učitel	úřednice
úředník	dělnice
vědec	vědkyně
zpěvák	sportovkyně

Interaktivní cvičení online viz

<http://www.mozaika.eu/cestina-pro-cizince-online-maskulina-a-feminina-iii-uroven-a1/>

V. 8.

Jak je ženský rod?

dělník	doktor/ lékař	hasič	herec	kuchař
manažer	policista	režisér	řidič	
sportovec	student	učitel	uklízeč	úředník
zpěvák				vědec

- ka

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

-ice

1. dělnice

2.

-yně

1.

2.

***** V. 9.

Jak je tvar ženského rodu u mužských jmen a mužského rodu u ženských jmen?

Petr – *Petra*

Dominik –

Němec –

Francouz –

Čech –

sportovec –

Jarmil Kratochvíl –

Martin Navrátil –

Ivan Zelníček –

Radek Koukal –

Wie heißt die weibliche Form bei den männlichen Wörtern und die männliche bei den weiblichen?

Jana – *Jan*

Karla –

Švýcarka –

Ruska –

Kanaďanka –

úřednice –

Jana Šplíchalová –

Františka Kovářová –

Jaroslava Němečková –

Pavla Bobková –

V. 10.

Kdo je to?

To je muž.
To není žena.

Wer ist das?

To je žena.
To není muž.

To je ...
To není studentka.

To je ...
To není student.

To je ...
To není ...

To je ...
To není ...

V. 11. Kdo jste? Kdo nejste?

Jsem student/ka. Nejsem učitel/ka.

******* V. 12. Kdo jste byl/a? Kdo jste nebyl/a?**

***Byl jsem úředník./ Byla jsem úřednice.
Nebyl jsem manažer./ Nebyla jsem manažerka.***

***** V. 13. **Kdo chcete být? (Kdo byste chtěl/a být?) Kdo nechcete být?**

*Chci být (Chtěl bych být) doktor.
Nechci být kuchař.
Chci být (Chtěla bych být) doktorka.
Nechci být kuchařka.*

V. 14. Vymyslete vlastní dialog, který bude podobný dialogům z této lekce, a ten napište. Používejte co nejvíce slovíček a obrátů, které už znáte.

Denken Sie sich einen eigenen Dialog, der den Dialogen von diesen Lektion ähnlich ist und schreiben Sie ihn auf! Benutzen Sie möglichst viele Wörter und Redewendungen, die Sie schon kennen.

VI. ☺ 🚗

A (nejlepší) na konec ...

Přísloví

S chutí do toho, pŕl je hotovo.

Sprichwort

Frisch gewagt ist halb gewonnen.
(Wer wagt, gewinnt.)